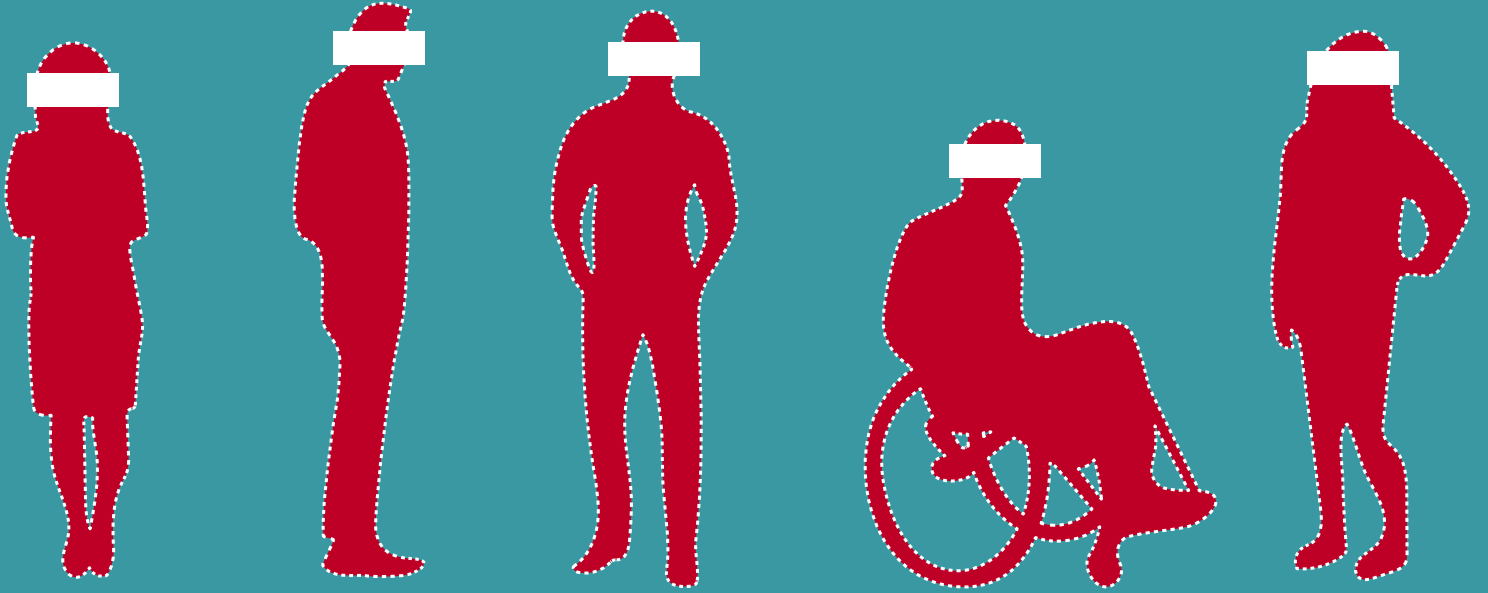

Yahudi Karşıtı Nefret Suçları

Yahudi Karşıtı Nefret Suçları

Yahudileri bin yıldır etkilemekte olan antisemitizm en acımasız yüzünü Nazilerin Yahudilere uyguladığı ve milyonlarca Yahudinin öldürülmesi ile sonuçlanan soykırım (Holokost) esnasında göstermiştir. Bu korkunç olaydan çıkartılan derslere rağmen, antisemitizm günümüzde halen, komplo teorilerinden tutun da şiddet içeren saldırı olaylarına kadar uzanan şekillerde Yahudilere rahatsızlık vermeyi sürdürmektedir. Çoğu zaman bu hoşgörüsüzlük Yahudilere yönelik nefret suçlarına dönüşmektedir. Bu suçlar Yahudilerin ibadet törenlerine katılmaktan, dinî kıyafetler giymekten veya semboller takmaktan korkmasına ya da kültürel olarak veya dinî kimlik açısından toplum içerisinde Yahudi olarak tanınmaktan çekinmesine sebep olabilmektedir. Antisemitizm sadece Yahudileri değil, bir bütün olarak toplumu etkilemektedir. Yahudi karşıtı düşüncelerin varlığı kendinden başka topluluklara karşı daha geniş anlamda hoşgörüsüzlüğün göstergesi olduğu içindir ki, antisemitizmle ve her türlü hoşgörüsüzlük biçimiyle mücadele konusunda herkesin üzerine düşen bir görev bulunmaktadır.

Nefret suçu nedir?

**Suç Teşkil Eden Fiil
+ Önyargılı Saik
= Nefret Suçu**

- Nefret suçları iki unsurdan oluşur: suç teşkil eden bir fiil ve önyargılı bir saik. Nefret suçunun meydana gelebilmesi için temel bir suç gereklidir. Başka bir deyişle, işlenen fiil ulusal hukuk kapsamında cezalandırılmayı gerektiren bir suç teşkil etmelidir. Temelde yatan bir suç bulunmadığı takdirde, ortada bir nefret suçu da yok demektir.
- Nefret suçunun ikinci unsuru, failin suç teşkil eden bu fiili bir "önyargıya" dayanan belirli bir saikle işlemiş olması gereğidir. Önyargılı saikin varlığı, nefret suçlarını adi suçlardan ayıran unsurdur.
- Failin, bir şahsı veya mülkü, koruma kapsamındaki bir özelliğinden ötürü kasıtlı olarak hedef alması veya suç esnasında mağdurun koruma kapsamındaki bir özelliğine karşı düşmanlık duygularını açığa vurması halinde nefret suçu oluşur.

Nefret suçları mağdurlara ve mağdurların mensup olduğu topluluklara yönelik bir dışlama mesajı içerir. Bu suçlara sağlam ve kararlı bir tavırla karşılık verilmelidir.

Yahudi karşıtı nefret suçu nedir?

İnsanların Yahudi kimliğine sahip oldukları veya öyle algılandıkları için saldırıya uğraması veya tehdit edilmesi ya da Yahudilerle ilişkilendirilen mülklerin hedef alınması Yahudi karşıtı nefret suçu teşkil eder. Önyargı kendisini ya hedef seçiminde (Yahudi mezarlığı, sinagog, soykırım kurbanları anısına yapılmış bir Yahudi okulu veya anıt) ya da Yahudilere veya Yahudi olduğu düşünülen kişilere yönelik düşmanca hislerin ifadesi olarak göstermektedir.

Yahudi karşıtı nefret suçlarını nasıl ayırt ederiz?

Bir suçun Yahudilere karşı önyargı içerdiğine işaret eden birçok gösterge mevcuttur. Nefret suçları bakımından önyargı göstergelerini doğru bir şekilde tespit etmek son

DKİHB, hatecrime.osce.org adresinde, duvar yazıları da dahil olmak üzere AGİT bölgesindeki Yahudi karşıtı eylemleri rapor etmektedir (Flickr/kullanımı serbest)

30 Mayıs 2017'de Brüksel'deki Avrupa Yahudi Topluluğu Merkezi'nde DKİHB tarafından farklı inançlara mensup katılımcılarla düzenlenen ayrımcılık karşıtı yemek. (AGİT/Iris Felicia Haidau)

derece önem taşımaktadır, zira bu göstergeler yetkili makamların bir vakanın olası bir Yahudi karşıtı nefret suçu olarak soruşturulması gerekir gerekmediğine karar vermesi ve bunlara karşı uygun bir tutum takınılabilmesi açısından belirleyici olabilmektedir.

Yahudi karşıtı nefret suçuna ilişkin veriler, bu suçların Yahudi kadınları ve erkekleri ayrı ayrı nasıl etkilediğini görmek açısından toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılmalıdır. Birçok vakada aşağıda sayılan unsurlardan bir veya birkaçına rastlanabilmektedir.

Yahudi karşıtı nefret suçlarının tespitine yardımcı olabilecek sorulara örnek olarak şunlar verilebilir:

- Mağdurlar veya tanıklar olayın Yahudilere yönelik bir önyargıdan kaynaklandığı düşüncesinde mi?
- Önyargıya işaret eden bir yorum, yazılı beyan, tutum ya da duvar yazısı var mı? İsrail hükümetinin politikalarından ötürü tüm Yahudilerin suçlanması, kan iftirası, İsa'nın ölümünden Yahudilerin sorumlu tutulması veya dünyayı Yahudilerin yönettiğine ilişkin komplo teorileri gibi tipik Yahudi karşıtı suçlamalar buna örnek gösterilebilir.
- Hedef alınan mekân, bir sinagog, Yahudi mezarlığı veya

Yahudi okulu gibi dinî veya kültürel açıdan önem taşıyan bir mekân mı ya da mülkiyeti Yahudilere ait bir yer mi?

- Hedef alınan mekân daha önce Yahudi karşıtı bir olayda hedef alınmış mı?
- Hedef alınan mekâna yönelik saldırının niteliği ne? Olay mahallinde gamalı haç gibi rencide veya tehdit edici bir nesne veya sembol bırakılmış mı? Yahut Tevrat gibi dinî öneme sahip bir objeye karşı saygısızlık içeren bir davranış sergilenmiş mi?
- Ne tür bir şiddet söz konusu? Yahudiliği temsil eden semboller hedef alınmış mı? Birinin ibadet ederken başına taktığı takkenin (kipasının) zorla çıkartılması buna örnek gösterilebilir.
- Şüpheli şahıs Yahudileri hedef alan bir gruba mı mensup? Aşırı sağcı veya Neonazi gruplar, Yahudiler aleyhinde propaganda yapan gruplar veya başkaca dinî gruplar buna örnek gösterilebilir. Şüphelinin geçmişinde veya sicilinde daha önce benzer eylemlerde bulunduğu dair bir emare var mı?
- Mağdur edilen kişinin görünüşünden Yahudi olduğu anlaşılıyor mu? Kipa takan, geleneksel kıyafetler giyen veya üzerinde İbranice yazılı

semboller taşıyan kişiler buna örnek gösterilebilir.

- Mağdur edilen kişi Yahudi bir topluluğun lideri veya Yahudilerin korunması ve güvenliği için çalışan bir insan hakları savunucusu mu?
- Şüpheli şahıs İsrail hükümetinin eylemleri için mağdur edilen kişiyi sadece Yahudi olduğu için mi suçladıklarını söyledi?¹
- Olay fail ya da Yahudiler açısından önem taşıyan bir tarihte mi gerçekleşmiş (örneğin Uluslararası Holokost Anma Günü, bir terör saldırısının yıldönümü veya bir Yahudi bayramı)?
- Görünürde başkaca bir saik var mı? Başkaca bir saik bulunmaması da önyargılı saikin varlığını düşündüren bir sebeptir.

Yahudi karşıtı nefret suçları başlı başına ayrı bir suç kategorisi olarak değerlendirilmeli ve toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılmaya elverecek şekilde kaydedilmelidir.

Yahudi karşıtı nefret suçlarının ihbar edilmesi

Yahudi karşıtı nefret suçlarının gerçek boyutları yansıtacak şekilde ihbar edilmemesi, DKİHB'ye bildirilen nefret suçu

rakamlarını da önemli oranda etkilemektedir. Bunun birçok sebebi olabilir: mağdur edilen kişilerin toplumdaki dışlanma ihtimali veya faile yakınlığı, yahut iddialarının ciddiye alınmayacağı veya ihbarda bulunmaları halinde polis memurları tarafından da mağdur edilecekleri endişesiyle yetkililere karşı besledikleri güvensizlik gibi.

Mağdurların adalete erişimi önündeki engellerin kaldırılması için katılımcı Devletlerin bu yönde çaba göstermesi gerekmektedir. Mağdur edilen kişilerin ihtiyaçlarının ilk olarak polis memurları tarafından değerlendirilmesinden tutun da, resmi kurumlar veya sivil toplum kuruluşları tarafından mağdurlara destek sağlayacak mekanizmaların oluşturulmasına dek adalete erişimin sağlanması konusunda hükümetler temel bir rol oynamaktadır.

Bu suçlar karşısında kolluk kuvvetlerinin etkili bir tavır sergileyebilmesi için katılımcı Devletlerin öncelikle bu konuda güvenilir verilere ulaşması gerekir. Nefret suçlarına ilişkin farkındalığın artırılması, mağdurların bu suçları ihbar etmesi ve bu ihbarların devletler tarafından kayda geçirilmesi, sorunun gerçek boyutuyla ortaya çıkartılmasını sağlayacak ve karar mercilerinin uygun cevap ve tutumları geliştirmesine yardımcı olacaktır.

Yahudi Karşıtı Nefret Suçu Örnekleri

- Genç bir Yahudi aile, evlerinde saldırıya uğrar. Adam bağlanıp kadına tecavüz edilir ve evleri soyulur. Saldırganlar "Siz Yahudilerin çok parası vardır" ve "Siz Yahudiler parayı bankada değil evde tutarsınız" gibi ifadeler kullanır.
- Holokosttan sağ kurtulmuş 85 yaşındaki bir kadın iki kişi tarafından evinin önünde bıçaklanarak öldürülür ve evi ateşe verilir; saldırırganlar kadının Yahudi olması sebebiyle zengin olduğu düşüncesiyle hareket eder.
- Görünüşlerinden Yahudi oldukları anlaşılan altı çocuk Yahudi karşıtı hakaret ve saldırılara maruz kalır.

- Görünüşünden Yahudi olduğu anlaşılan bir adam, bir grubun fiziksel saldırısına uğrar ve Yahudi karşıtı hakaretlere maruz kalır.
- Anne Frank'a adanmış olan bir okulda isim plakentinin üzerine gamalı haç resmi çizilir.
- Bir Yahudi mezarlığında dua için ayrılmış olan alan kundaklanır. Aynı mezarlık son altı ay içinde üç kez hedef alınmıştır.

1 AGİT katılımcısı Devletler "Ortadoğu'daki olaylar da dahil olmak üzere uluslararası ilişkilerde yaşanan gelişmelerin antisemitizmi hiçbir hal ve şartta haklı kılmayacağı konusunda görüş birliğini dile getirmiş"

bulunmaktadır. Antisemitizmle Mücadele Çabalarının Genişletilmesine ilişkin Bildiri, Basel 2014 [MC.DOC/8/14], <<https://www.osce.org/cio/130556?download=true>>.

Ne yapabilirsiniz?

Nefret suçu mağdurlarına yardımcı olan birçok kuruluş bulunmaktadır. Eşitlik kurumları, ayrımcılık yasağı konusunda çalışan kamu denetçiliği kurumları, sivil toplum kuruluşları ve yerel Yahudi toplulukları nefret suçlarıyla mücadele konusunda temel bir rol oynamaktadır. Böylece mağdurlar, topluluklar ve yerel merciler arasında hayati bağlantılar kurulmaktadır.

Yahudi karşıtı nefret suçları hakkında daha ayrıntılı bilgi için yukarıda bahsedilen kuruluşlarla, yerel destek örgütleriyle veya kamu denetçiliği kurumları ile temasa geçebilirsiniz:

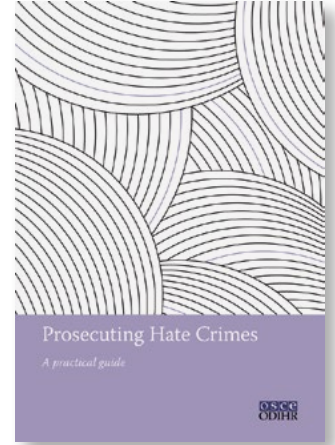
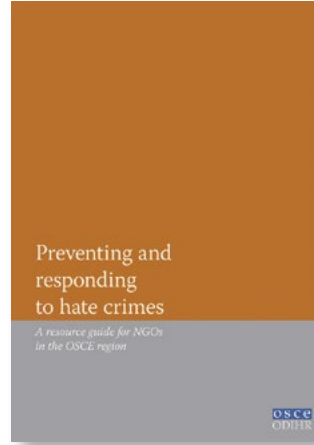
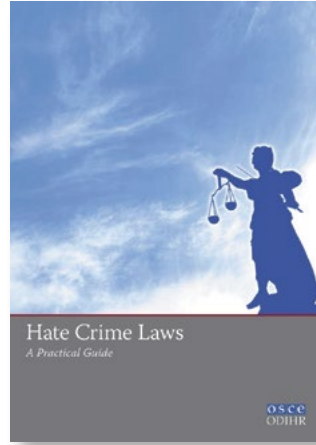
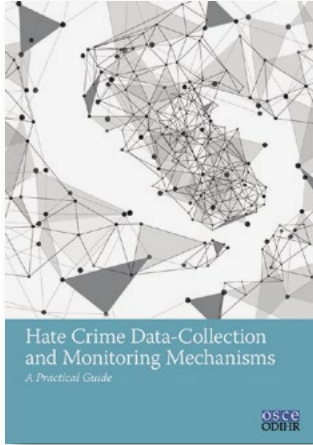
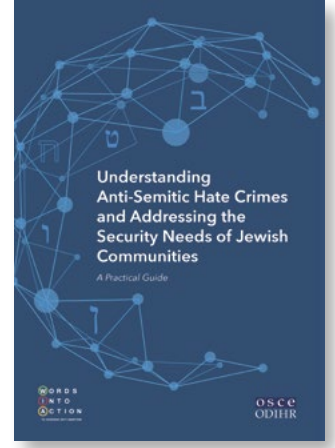
- Size en yakın eşitlik kurumu ile temasa geçiniz.
www.equineteurope.org adresinde bahsedilen kurumlara ilgili geniş bir liste yer almaktadır.
- Uluslararası Kamu Denetçileri Örgütü (IOI):
www.theioi.org
- Ulusal İnsan Hakları Kurumları Avrupa Ağı (ENNHRI): **http://ennhri.org**

Nefret suçu konusunda DKİHB kılavuzları

DKİHB, AGİT katılımcısı Devletler bünyesinde nefret suçlarının ele alınması konusundaki örnek uygulamaları derlemiş ve bunları birkaç yayın kapsamında paylaşımına açmıştır. Bu yayınlara web sitemiz üzerinden ulaşabilirsiniz: **www.osce.org/odihr/124602**

DKİHB'nin özel olarak nefret suçlarının ihbarı için hazırladığı web sitesini ziyaret ediniz: **www.hatecrime.osce.org**

DKİHB'nin Ayrımcılık Yasağı ve Hoşgörü Bilgi Sistemini (TANDIS) ziyaret ediniz: **www.tandis.odihr.pl**

Daha fazla bilgi için:

Nefret suçuna yönelik DKİHB'nin girişimlerine dair daha ayrıntılı bilgi almak ve tüm kaynak ve yayınlara ulaşmak için lütfen şu adresi ziyaret ediniz:

www.osce.org/odihr/tolerance

OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights

ul. Miodowa 10
00-251 Warsaw
Poland

Tel: +48 22 520 0600

Faks: +48 22 520 0605

E-posta: tninfo@odihr.pl

